

Valpurga

hraje: Michaela „Míša“ Černínová

„Valpurgo.“

Děvčátko, které se popelilo samo v prachu na návsi, se otočilo. Nad ním stála Stařena. Stařena často chodila mezi děti. Zdálo se, že ji jejich hry zajímají. Na rozdíl od Bláznivého Melichara se ale k dětským zábavám nikdy nepřidávala ani se jim hýkavě a potěšeně nesmála. Byla pouhým pozorovatelem.

„Co to máš v ručce? Ukaž.“

Děvče poslušně otevřelo dlaň. Na ní mělo veliký očazený uhel z ohniště. Tvarem připomínal lidskou hlavu a podobnost byla ještě zvýrazněna dvojicí očí, nosem a směřujícími se ústy. Trochu se podobala těm Melicharovým. Až na to, že byla stejně jako nos a oči tvořena žhnoucími žilkami žáru, červeně doutnajícími zbytky ohně. Přesto dlaň, ve které dítě uhlík drželo, nenesla žádné stopy popálení. Zdálo se, jako by se na slunci žhnoucí úsměv uhlového Melichara ještě rozšířil.

„Pojď, děvče,“ Stařena se pomalu narovнала. „Půjdeš se mnou.“

Když bylo Valpurze jedenáct, přestala být jen obyčejnou holčičkou z osady Čtvrtá míle. Stala se učednicí Stařeny a začala se společně s Lorelei, Erdou a Lutou cvičit v uměních, jak pomáhat lidem od bolesti, jak dovést rodičku hladce k porodu a jak napravovat zlomené kosti a potřhané šlachy. Žádnému z děvčat nebylo divné, že Stařena si vyvolila čtyři učednice. Žádné z nich netušilo, že podle prastarých zvyků každá vědma své učení předává vždy jen jediné nástupkyni. Pokud ovšem nemá se svými žačkami zvláštní plány.

Stařena byla zvláštní. Její vlastní jméno znělo Widena a do vesnice přišla už před Valpuržiným narozením. Povídalo se, že Vladan Utěšitel, který byl dlouhá léta předtím ve vsi Arovým knězem a později se stal Stařeniným manželem, ji zpočátku neviděl rád. Cítil v ní hrozbu pro své postavení. Když po roce a půl již žádná z žen nechodila na radu za ním a i někteří mužové začali navštěvovat spíše Wideninu chýši než jeho srub, rozzlobil se a vědmu ze vsi vyhnal. Widena se ale po čase vrátila, přinesla dary, pokořila se a poklekla před Vladanovým prahem. Klečela tam několik dní a nocí než ji vpustil dovnitř. Pak spolu dlouho hovořili a když skončili, Widena mohla ve vsi zůstat. Nevrátila se ale do své chýše, nastěhovala se do knězova srubu a stala se jeho ženou. Někteří lidé pak tvrdili, že v něm probudila čarami a kouzly chtíč, aby ho obloudila a ovládla. Pánem v domě však zjevně zůstával Vladan a s přibývajícými lety a narozenými dětmi se zdálo být jasné, že ty dva nepojila kouzla, ale respekt a pokora k tomu druhému. Když Stařena, které už v té době nikdo jinak neřekl, odchovala své vlastní děti, začala s předáváním svého vědění mladším. Nevyvolila si však za svou učednici žádnou ze svých dvou dcer. Její první volba padla na truhlářovu dceru Lorelei. Nezůstalo ale jen při tom.

Valpurga se stala Stařeninou čtvrtou a na dlouhou dobu poslední učednicí. Docházela do Vladanova domu a v sedě za pecí společně s ostatními třemi děvčaty poslouchala Stařenin melodický hlas. Často také trávila se Stařenou chvílky o samotě, stejně jako ostatní učednice. Tehdy ještě neviděla žádný rozdíl mezi uměními, která je učila Stařena společně, a těmi, která jim vštěpovala bez přítomnosti ostatních. Dnes už by ale dokázala říct velmi jasně, v čem ten rozdíl vězel. Zatímco společně ve Valdanově příbytku pronikaly do tajemství bylinkářství a lidského těla, o samotě ji Stařena vedla jinou cestou. Cestou magie.

Těžko říct, jaký cíl Stařena sledovala, pokud vůbec nějaký. Valpurga však byla přesvědčena, že nějaký cíl za tím vším učením je. Stařena často na dlouhé týdny mizela ze vsi a odcházela někam na jih k jezeru Achar. Vracívala se unavená, což po dlouhé cestě nebylo

nic divného, ale také zasmušilá, což u ní bylo poměrně nezvyklé. O to usilovněji pak po návratu cvičila každou ze svých žaček a Valpurga mívala pocit, jako by vždy po pouti k Acharu s odhalováním tajemství pokračovala dvojnásobným tempem. Ale snad to bylo jen dohánění zameškaných dní.

Valpurga dokázala od malička číst oheň, vnímat jeho proměny i jeho divokost a krotit jeho neovladatelnost. S dospíváním některé z těchto spíše podvědomých schopností ztrácela, Stařena ji však nutila je oživovat. Tam, kde se to nedařilo, ji učila nahrazovat nevědomé schopnosti naučenými. Vždycky tvrdila, že děvče má oheň v sobě.

„Ty jsi oheň, Valpurgo,“ říkala často. „Oheň, který spálí všechno staré. Ale dávej pozor. Oheň sice očišťuje, ale není snadné ho zastavit. Dávej pozor.“

Dívka pozor dávala, ale ne dost. Z učednic byla nejmladší a v době, kdy se teprve začínala líbit mladým lovcům a tovaryšům ze vsi, byly už Erda a Luta obě vdané. Luta ale neměla moc štěstí. Její manžel byl žárlivec a násilník, hrubý lovec páchnoucí cibulí a česnekem, který hodně pil a málo lovil. Nutno říct, že podle řečí, které po vsi kolovaly, byla žárlivost Lutina muže zřejmě oprávněná. Jednoho dne pohár jeho trpělivosti přetekl a uražená pýcha našla cestu ven. Lutu vyvrlekl za vlasy ven z domu až na náves a surově ji srazil na zem. Vladan Utěšitel byl v té době již několik týdnů po smrti a mezi přibíhajícími muži se nenašel nikdo jiný, kdo by měl takovou autoritu, aby zakročil. Pokusil se o to Lutin mladší bratr, ale lovec ho odhodil do prachu. Pak se otočil zpět a začal ležící dívku kopat. Do boků. Do břicha. Do slabin. Zdálo se, že ji chce zabít. Muži mlčeli.

Ve Valpurze se něco vzedmulo. Vzpomněla si na slova, která Stařena často říkala, když se všechny shromáždily ve Vladanově srubu za pecí: „Vy, děvčata, musíte vždycky držet při sobě. Vždycky. Vaše soudržnost je důležitější než jakékoli malicherné spory. Přijde čas, kdy jedna pro druhou budete tím jediným, co vám zůstane.“

Oheň vylétl sám. Měl podobu dlouhého šlehajícího jazyka, ale někteří vesničané později přísahali, že v něm rozeznali podobu draka. Ať byl jeho tvar jakýkoliv, Lutina muže zasáhl jako beranidlo. Rozzuřený lovec nestačil zakrýt rukama obličej a navždy tak přišel o levé oko a levou polovinu jeho obličeje tvořila od těch dob jen sešklebená maska. Všechno se odehrálo příliš rychle na to, aby někdo věděl, odkud se oheň vzal. Kromě Stařeny.

Valpurga musela z vesnice odejít. Plakala, ale neprosila. Zнала Stařenu už příliš dlouho, než aby v takové prostředky věřila. Stařena svá rozhodnutí vážila dlouho, ale nikdy je neměnila. Ani tentokrát to nebylo jiné. Zdálo se sice, že tohle rozhodnutí je těžké i pro ni, nicméně setrvala na tom, že Valpurgu vypovídá z kruhu svých učednic a zapuzuje ji od sebe pryč. „Moc nesmí být nikdy zneužita proti životu, protože ten je posvátný,“ řekla Valpurze.

Od těch dob je Valpurga na cestách. Opustila Severní Tarii a došla až k jezeru Achar. Snad doufala, že u něj najde odpovědi na otázky, o nichž si vždycky myslela, že je jednou položí Stařeně. Ve vlnící se zelenavé vodě ale žádné odpovědi nebyly. Valpurga je nezná dodnes. A snad už je ani nehledá.

Čas plyne a měsíc na obloze přibývá a zase ubývá. Jako vlny na jezeře ...

